

2. ČEŠTINA JAKO DRUHÝ JAZYK (ČDJ)

- více než 3 % dětí v českých školách tvoří žáci s možnou neznalostí vyučovacího jazyka
- druhý (český) jazyk se nenaučí pouhou přítomností v běžné výuce
- proces osvojení druhého jazyka trvá až 10 let
- pouze včasná a intenzivní výuka češtiny jako druhého jazyka zajistí rychlejší zapojení do výuky a do společnosti
- čeština je nejen nástrojem komunikace, ale i prostředkem k učení a poznání
- děti bez znalosti češtiny čelí neúspěchu a mohou předčasně opouštět vzdělávací systém

Úrovně jazyka podle SERR

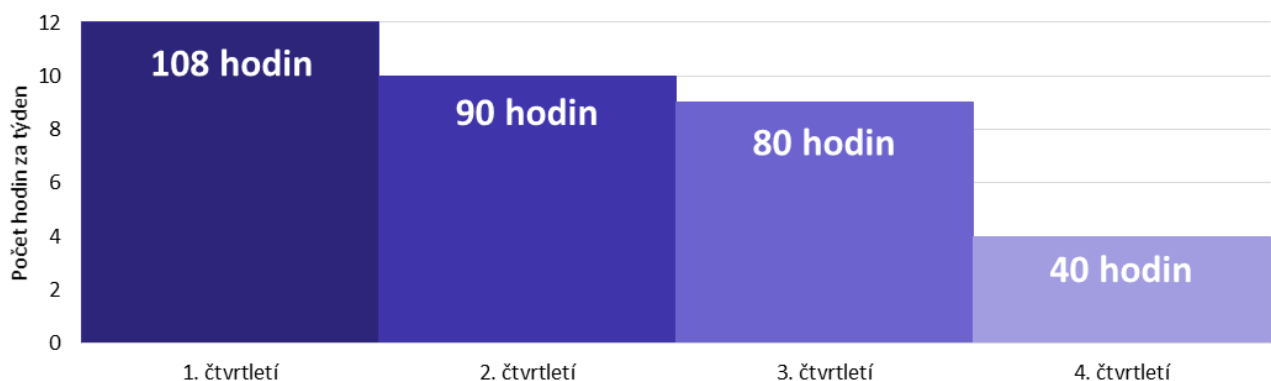


JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Ve školním roce 2016/17 a 2017/18 pilotovala META na dvou ZŠ proces **jazykové přípravy formou výuky češtiny jako druhého jazyka**. Žáci absolvovali výuku češtiny namísto vybraných povinných předmětů, rozšiřovali svou znalost a **postupně se začleňovali do běžné výuky**. Vedení škol, učitelé, žáci i rodiče hodnotili proces jako efektivní, účelný a potřebný. Školy v nastavené organizaci a realizaci jazykové přípravy pokračují, narážejí však na nedostatečnou oporu ve vzdělávacím systému.

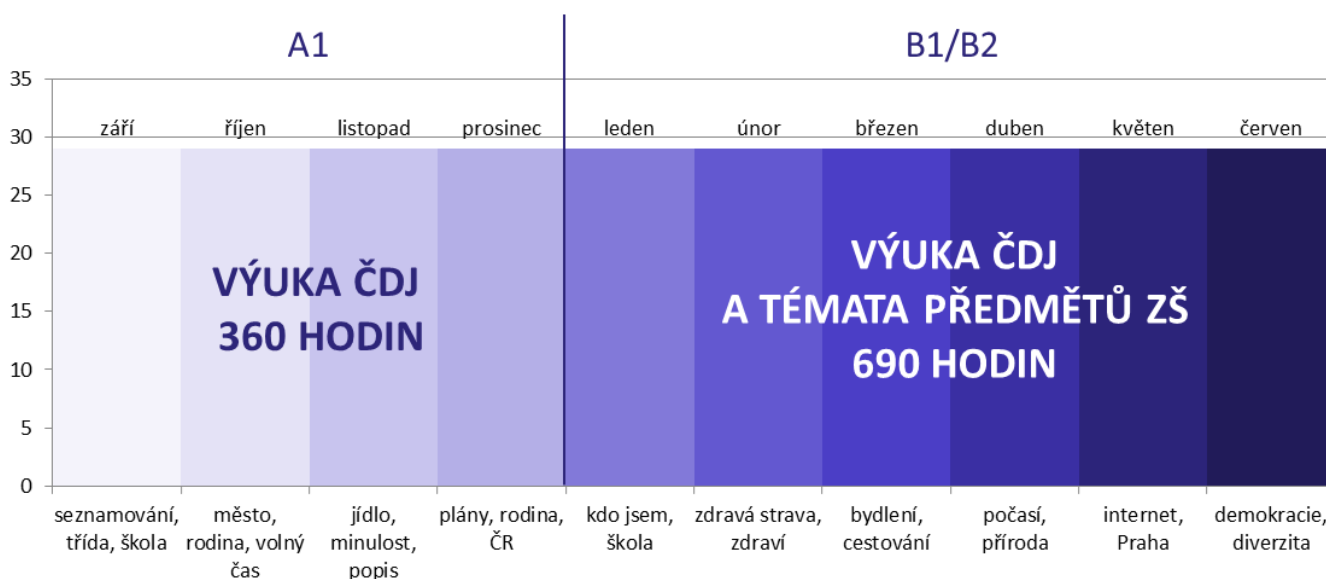
Příklad: Žák měl ve školním roce **celkem 318 hodin ČDJ**. Jeho jazyková úroveň se **zvýšila z úrovně A0 na A1/A2**

Počet hodin ČDJ/týden - žák z Vietnamu, 6. třída



JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA ŽÁKŮ 15+ KE STUDIU NA STŘEDNÍ ŠKOLE

Ve školním roce 2016/17 a 2017/18 realizovala META **roční přípravný kurz ke studiu na SŠ**. Žáci s ukončenou ZŠ v zemi původu bez znalosti češtiny absolvovali prezenční intenzivní výuku **češtiny jako druhého jazyka** v rozsahu 1100 hodin. Většina z nich dosáhla po ukončení kurzu na úroveň B1, někteří až B1/B2, a nastoupila na SŠ. Žáci dostali podporu při volbě a přechodu na SŠ **sociálním pracovníkem**.



NÁVRHY NA ŘEŠENÍ

- učitel češtiny jako druhého jazyka působí na každé škole s žáky s odlišným mateřským jazykem, zajišťuje výuku češtiny a poskytuje metodickou podporu dalším pedagogům
- nejpozději do jednoho měsíce od příchodu žáka na úrovni A0-A2 má škola k dispozici finance na intenzivní výuku češtiny v rozsahu 7-14 hodin/týden (Strategické cíle 2, 3 a 4)
- pro zefektivnění procesu vzdělávání je ve větších městech koordinována výuka češtiny ve vybraných školách (Strategický cíl 8)
- zájemci o studium na SŠ mají možnost absolvovat minimálně rok před nástupem intenzivní kurz češtiny jako druhého jazyka coby přípravu ke studiu (Strategický cíl 7)

META, o.p.s. od roku 2004 podporuje děti a žáky a odlišným mateřským jazykem ve vzdělávání. Od roku 2009 poskytuje poradenství a metodickou podporu školám, které se s jejich specifickými vzdělávacími potřebami potýkají. Pomoc METY využilo dosud na 2 400 pedagogů a 4 000 cizinců.

Současný vzdělávací systém dostatečně nepodporuje školy a nezohledňuje všechny děti s potřebou výuky češtiny. **META proto definuje systémová opatření v dokumentu Strategické cíle pro rozvoj jazykové přípravy pro roky 2018-2020.** Jejich naplnění zajistí dětem s odlišným mateřským jazykem rovné příležitosti a školám nárokové financování jazykové přípravy a oporu ve vzdělávacím systému.

META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů

Ječná 17, 120 00 Praha 2
tel.: +420 222 521 446, 608 584 665
e-mail.: info@meta-ops.cz

IČ: 26982633
Bankovní spojení: 2300884089/2010
www.meta-ops.cz, www.inkluzivniskola.cz